

DOSSIER
CAMPANYA SIGNATURES ILP
I COPAGAMENT

Febrer 2015



1. CAMPANYA ILP “NO AL COPAGAMENT CONFISCATORI”

El Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI) ha posat en marxa una campanya de recollida de signatures per modificar la Llei de Dependència (Llei 39/2006) a través d'una Iniciativa Legislativa Popular (ILP).

Dincat com a membre de FEAPS (Confederació Espanyola d'Associacions Pro Persones amb Discapacitat Intel·lectual) i del COCARMÍ, el moviment associatiu català de la discapacitat, també se suma a aquesta iniciativa.

L'objectiu és **recollir 500.000 signatures a l'Estat** i portar el canvi legal al Congrés dels Diputats perquè sigui debatut i aprovat. En joc, hi ha els drets d'1.200.000 persones en situació de dependència a Espanya i de 140.000 persones a Catalunya. El termini màxim per presentar les signatures és el 31 de juliol.

La finalitat de la ILP és establir uns criteris justos i equitatius sobre l'aportació econòmica de les persones en el cost de les prestacions de determinats serveis (llars-residències, residències i centres d'atenció especialitzada-CAE).

La ILP pretén:

- Incloure en els criteris de copagament factors com el **moment vital en què apareix la situació de dependència** (edat) i l'**esperança de vida** de la persona beneficiària (major o menor perllongament de la situació de dependència al llarg de la vida de la persona).
- **Exempció de copagament** per a aquelles persones que rebin menys de 1.331 euros/mes (2,5 vegades l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples-IPREM). Actualment, només estan exemptes les persones que reben menys d'1 vegada l'IPREM, és a dir, 532,51€/mes.
- **Fixar una aportació màxima** per persona que no superi el 60% del cost del servei.
- Garantir que la persona tindrà una quantitat de lliure disposició (**diners de butxaca**) que **no serà inferior al 40% de la seva capacitat econòmica**.

2. EL COPAGAMENT A CATALUNYA

Dincat comparteix el posicionament del sector de la discapacitat. Per a l'entitat, **la normativa aboca les persones i les famílies a l'empobriment per dos motius**: els diners de butxaca i la incorporació del patrimoni en el càlcul de l'aportació econòmica que la persona ha de pagar per tenir un servei assistencial (llars-residències, residències i centres d'atenció especialitzada-CAE).

Segons càlculs de Dincat, els diners de butxaca estimats d'uns 130 euros al mes, una quantitat clarament insuficient per cobrir les necessitats bàsiques de la persona (roba, higiene personal, ulleres, dentista, medicaments, lleure i altres despeses personals).

Pel que fa la incorporació del patrimoni, Dincat constata que els càlculs de copagament s'han establert amb criteris que correspondrien a l'àmbit de la gent gran i no a la realitat de les persones amb discapacitat.

El copagament no té en compte que els estalvis que puguin tenir les persones han de durar molt temps perquè la discapacitat és per a sempre. En la majoria dels casos acostumen a ser persones amb petits estalvis que, per contra, computen molt en el copagament. Una gran part són persones joves que ràpidament es quedaran sense aquests estalvis perquè han de pagar un servei que necessitaran tota la vida.

A més, cal recordar el greuge comparatiu que tenen les famílies de persones amb discapacitat intel·lectual. Recentment, FEAPS ha presentat un informe que actualitza el sobreesforç econòmic de les persones i que el xifra en una mitjana de 24.000 €/any. Aquest sobreesforç oscil·la entre els 10.000 i els 47.000 €/any en funció del grau de discapacitat.

Des de Dincat, es reclama a la Generalitat que aturi l'ordre i l'emplaça a negociar amb els agents socials implicats. Es demana **començar des de zero** i que el **Govern replantegi la normativa conjuntament amb el sector** per aconseguir una aportació econòmica justa per a cada situació. Les persones amb discapacitat han de viure amb dignitat, igual que la resta de ciutadans.

3. MISSATGES CLAU DE LA CAMPANYA

- L'actual sistema de copagament en dependència, junt amb totes les mesures d'austeritat implantades, han portat a milions de persones a una situació de vulneració extrema.
- La Llei de Dependència va reconèixer un dret per a les persones amb discapacitat i per a la gent gran que, a la pràctica, queda suprimit si aquestes persones estan obligades a pagar una part important del servei, tot i tenir rendes baixes.
- Els criteris de copagament actuals atempten contra la dignitat de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i les seves famílies i el seu dret a una qualitat de vida digna i adequada.
- L'actual sistema està obligant a persones amb discapacitat intel·lectual a renunciar als serveis d'habitatge (llar-residència i residència) o centre de dia als quals tenen dret perquè, ni elles ni les seves famílies, tenen prou diners per fer front al copagament i als costos de la vida diària.
- El sobreesforç econòmic mitjà de les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies és de 24.237 €/any. Aquesta situació s'agreuja per la implantació progressiva del copagament.
- Cada comunitat autònoma fixa el seu copagament. Hi ha comunitats autònomes en què les persones en situació de dependència han d'aportar fins a un 90% del cost del servei.
- Entre 2009 i 2013, la mitjana de la quantitat que aportaven les persones beneficiàries del sistema de dependència pels ajuts que reben es va disparar un 68%.
- La solució passa per una aplicació més justa de la Llei de Dependència amb criteris de copagament clars i equitatius.
- És una reivindicació que rep el suport no només de la societat civil sinó també dels professionals, els experts i els analistes.



- Són els drets de tothom: ningú queda exempt de la possibilitat de veure's abocat alguna cop en situació de dependència. A través de la teva signatura, també estàs assegurant els teus drets.

-Hem d'impedir el retrocés en drets ja adquirits.

4. MISSATGES CLAU DE LA CAMPANYA EN LECTURA FÀCIL

Les entitats que representen les persones amb discapacitat a Espanya i Catalunya demanen canvis en la Llei de Dependència.

La Llei de Dependència busca que les persones amb discapacitat i les persones molt grans tinguin uns serveis que millorin la seva vida i les inclogui a la societat.

El problema és que aquesta llei funciona amb un sistema que es diu copagament.

El copagament vol dir que les mateixes persones que reben els serveis han de pagar una part. L'altra part la paga el Govern.

En algunes comunitats autònomes les persones han de pagar gairebé tot el servei.

El govern cada cop dóna menys diners per pagar els serveis. Per això les persones han de pagar més diners per rebre els serveis que necessiten. Això ha portat a milers de persones que tenen pocs diners a una situació molt difícil.

Aquesta situació ha provocat que les persones que no poden pagar no rebin ajudes per viure fora de casa i ser més autònomes. No rebre ajudes les fa fora de la societat.

Les entitats que representen les persones amb discapacitat volen demanar al Govern una solució a aquesta situació.

Les entitats que defensen les persones amb discapacitat volen que la quantitat de diners que paga la persona sigui més justa. Totes les persones han de poder accedir als mateixos serveis sense que importi la quantitat de diners que tingui.

Ha costat molt aconseguir uns drets que garanteixin la igualtat per a totes les persones grans o amb discapacitat. No volem perdre aquests drets.

La societat en general, molts experts i professionals estan d'acord que la Llei de Dependència ha de canviar.

És un canvi positiu per a tothom perquè tots podem necessitar aquests serveis en algun moment de la nostra vida.



Volem que tota la societat ens ajudi a canviar aquesta llei. Per això fem una "Iniciativa Legislativa Popular" o ILP.

Amb aquesta ILP demanem a la societat que signi un document on diem per què volem canviar la llei i quins canvis s'han de fer.

Ens agradaria que la societat demostrï que és solidària amb les persones que més ho necessiten.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 39/2006, DE 14 DE DESEMBRE, DE PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL I ATENCIÓ A LES PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA, EN MATÈRIA DE PARTICIPACIÓ EN EL COST DE LES PRESTACIONS I SERVEIS DE LES PERSONES BENEFICIÀRIES

Exposició de motius

La promulgació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència, va suposar un avenç significatiu en l'extensió i intensificació dels drets socials d'àmplies capes de la població que per raó d'edat avançada o discapacitat, originària o sobrevinguda, precisen suports per la seva autonomia personal i la seva participació comunitària en condicions d'igualtat i dignitat.

El nou dispositiu de protecció social, el Sistema per l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD), creat per aquesta Norma legal havia de començar a corregir definitivament el dèficit històric que en aquesta esfera presentaven les precàries i dèbils estructures de benestar a Espanya. La consagració normativa de la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència com el dret subjectiu que portava aparellada la Llei 39/2006, a pesar de les seves deficiències, inaugurava una nova forma de concebre i aplicar les polítiques socials que va generar enormes expectatives en tot el teixit social, que considerava aquesta legislació com una conquesta irreversible que permetria millorar les condicions de vida i de ciutadania de grups socials en situació estructural de vulnerabilitat.

Transcorreguts més de set anys des de l'aprovació d'aquesta Llei, la implantació i desplegament d'aquest nou sistema de protecció i del dret social en què es traduïa, s'ha enfrontat a una infinitat de vicissituds, entre elles, i com més rellevant, la virulenta crisi econòmica i social que ha malmès Espanya en aquest període i que ha sacsejat amb violència les arquitectures de benestar, sempre insuficients, que han de caracteritzar a un Estat com l'espanyol, que constitucionalment es defineix com social.

Aquesta adversa conjuntura econòmica, que ha induït a aplicar ferotges polítiques de retallades de despesa pública, en combinació amb altres múltiples factors - polítics, socials i de governança del sistema- han determinat que els propòsits amb què va néixer la Llei en bona part no s'hagin assolit, deixant sense resposta a les urgents necessitats socials que havia de satisfer.

Un dels aspectes que sens dubte més rebuig ha suscitat en aquests anys de desplegament del SAAD per part de les potencials persones beneficiàries de la Llei, generant més cotes de frustració, ha estat el de la regulació de tot el que fa referència a la capacitat econòmica i la participació en el cost de les prestacions, conegut popularment com a "copagament", que ha estat percebuda com una reglamentació mancada d'equitat i justícia material, pròxima al que és confiscador i que més que convidar a exercir el dret subjectiu, expulsava a les persones grans i amb discapacitat destinatàries naturals del sistema, per com d'onerosos eren els seus exacerbats requeriments en matèria d'aportació econòmica.

Aquesta desencertada regulació dels aspectes econòmics de participació en el cost de les prestacions, que comporta un risc cert de buidar el dret creat per la Llei, ha de ser corregida i així ho avala no només l'opinió majoritària dels moviments socials de les persones grans i persones amb discapacitat i les seves famílies, sinó també el criteri dels professionals dels serveis socials i dels experts i analistes que han fixat la seva posició en múltiples estudis i informes sobre la Llei 39/2006.

Amb la finalitat, doncs, de reorientar i enfortir aquest dispositiu de protecció social, dotant-lo de més equitat i obertura, i contrarestant els efectes perversos evidenciats en aquests primers anys de desenvolupament, s'adopta aquesta modificació legal que aspira a establir, en seu legal, criteris més clars i justos en relació amb la capacitat econòmica i la participació en el cost de les prestacions d'autonomia personal i atenció a la dependència per part de les persones beneficiàries.

Així, d'una banda, amb la reforma de l'article 14 de la vigent Llei, es precisa que serà també objecte de normativa reglamentària estatal la regulació de la participació en el cost de les prestacions, de la mateixa manera que succeeix ara amb la participació econòmica. De la mateixa manera, respecte d'aquest mateix

article, s'amplien els factors que s'han de tenir presents a l'hora de determinar tant la renda com el patrimoni, afegint a l'edat el moment vital d'aparició de la situació de dependència i la seva major o menor perllongació al llarg de la vida de la persona beneficiària.

D'altra banda, amb la modificació que s'opera de l'article 33 del text legal, s'incorporen diverses garanties per les persones beneficiàries que modulen el seu esforç de participació en el cost de les prestacions que reben, com l'exempció d'aportació per sota d'un determinat llindar de capacitat econòmica (2,5 vegades l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples -IPREM-); la limitació màxima en la participació, que queda fixada en el 60 per cent del preu de referència del cost del servei; o, en definitiva, la seguretat d'un mínim per a despeses personals, que no podrà ser inferior al 40 per cent de la capacitat econòmica.

Amb aquestes mesures, que posteriorment tindran la seva concreció reglamentària, s'eliminen traves d'importància en l'aplicació equitativa de Llei 39/2006, enrobustint el caràcter de dret subjectiu i ampliant l'univers de persones que en situació real de necessitat podran acollir-se a les seves prestacions i serveis.

Text articulat

Article únic. Modificació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Els articles 14 i 33 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, queden modificats de la següent manera:

U. L'apartat 7 de l'article 14 queda redactat en els següents termes:

«Article 14. Prestacions d'atenció a la dependència.

(...)

7. Als efectes d'aquesta Llei, la capacitat econòmica i la participació en el cost de les prestacions de les persones beneficiàries es determinaran, en la forma que s'estableixi per reglament, a proposta del Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, en atenció a la renda i el patrimoni del sol·licitant. En la consideració de la renda i del patrimoni s'ha de tenir en compte

l'edat, el moment vital d'aparició de la situació de dependència i la seva major o menor prolongació al llarg de la vida de la persona beneficiària, així com el tipus de servei que es presta.»

Dos. L'article 33 queda redactat en els següents termes:

«Article 33. La participació dels beneficiaris en el cost de les prestacions.

1. Els beneficiaris de les prestacions de dependència han de participar en el seu finançament, segons el tipus i cost del servei i exclusivament la seva capacitat econòmica personal.

2. La capacitat econòmica del beneficiari també s'ha de tenir en compte per determinar la quantia de les prestacions econòmiques.

3. El Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència ha de fixar els criteris per a l'aplicació del que preveu aquest article, que han de desenvolupar els convenis a què es refereix l'article 10.

Per fixar la participació del beneficiari, s'han de tenir en compte factors com l'edat, el moment d'aparició de la situació de dependència i la seva major o menor prolongació al llarg de la vida de la persona, així com la distinció entre serveis assistencials i de manutenció i hotelers.

Quedaran exempts de participar en el cost de les prestacions aquells beneficiaris la capacitat econòmica personal dels quals no superi en 2,5 vegades l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples (IPREM).

En cap cas, la participació del beneficiari en el cost dels serveis superarà el 60 per cent respecte del preu de referència que s'hagi establerts per aquests.

La participació en el cost dels serveis haurà de garantir a la persona beneficiària almenys una quantitat mínima per despeses personals que serà del 40 per cent de l'IPREM corresponent.

4. Cap ciutadà ha de quedar fora de la cobertura del Sistema per causa de no disposar de recursos econòmics. »

Disposició final primera. Fonament constitucional.

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i el compliment dels deures constitucionals, conforme a l'article 149.1.1a de la Constitució.

Disposició final segona. Entrada en vigor.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

CONTACTE

Per a qualsevol dubte, podeu contactar amb:

Dincat (C/Joan Güell 90-92. 08028 Barcelona)

93 490 16 88

Francesc Fortún – atenció a les entitats ffortun@dincat.cat

Laura Castro – comunicació comunicacio@dincat.cat